

Medicus

Nr. 3-4 (843-844)
APRILIE-MAI 2011

Fondator: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova

Editorial

Sursele existenței universitare

■ În data de 17 mai curent, a avut loc Ședința Senatului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. În cadrul întrunirii au fost abordate două teme majore: **aprobarea bugetului pentru anul 2011 și rezultatele evaluării pentru reacreditarea USMF la capitolul „Știință.”**

În contextul primului subiect au fost expuse **prioritățile Universității pentru anul 2011**, dar și un șir de probleme care trebuie soluționate pentru a alinia activitatea Alma Mater la standardele internaționale. Astfel, în scopul sporirii calității instruirii, cercetărilor științifice, a lucrului în toate subdiviziunile universitare a fost elaborată și aprobată, prin decizia Consiliului de Administrație, Strategia de dezvoltare a tehnologiilor informaționale. Implementarea sistemului integrat de management universitar informațional va contribui la înlesnirea comunicării, transmiterii informației, virtualizarea proceselor în instruire și cercetare, va asigura obiectivitatea și transparența în procesul de evaluare a cunoștințelor.

O altă prioritate este **Proiectul „Ameliorarea competitivității”**, care are drept scop achiziționarea serviciilor de consultanță pentru reorganizarea, restructurarea și revizuirea structurii organizaționale după modelul instituțiilor din Occident. La momentul actual, reprezentanții proiectului se documentează, analizează structura noastră organizațională, discută cu personalul responsabil. Prof. Ion Ababii, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, a venit cu îndemnul **de a fi deschiși la orice adresare din partea lor, să colaborăm eficient pentru a crea în comun o structură organizatorică a Universității, care să fie valabilă și eficientă pe parcursul mai multor ani, ceea ce prevede și Strategia de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu”**.

În acest an a fost dat acceptul pentru a începe **reconstrucția și crearea Centrului de Simulare în instruirea medicală**. Șchița de proiect a fost aprobată de către Consiliul Național al Monumentelor Istorice. Primăria a eliberat certificatul de urbanism pentru proiectare. Printr-o hotărâre de Guvern mijloacele financiare

pentru construcția Centrului au fost scutite de taxa pe valoare adăugată. O parte din mijloacele financiare necesare (1 mln 459 mii Euro) au fost acordate de Delegația Uniunii Europene în cadrul Programului de suport bugetar. Colaborarea cu Israelul și Germania în acest domeniu rămâne o prioritate în activitatea Direcției Relații internaționale și Centrului de Asistență tehnică și Managementul proiectelor.

De asemenea, la Ședința Senatului s-a vorbit despre politica Guvernului RM de **optimizare prin reducerea angajaților din sectorul bugetar**. „Această inițiativă ne va impune și pe noi, Secția Didactică, de comun cu serviciul Resurse umane de a micșora posibilitățile de activitate a angajaților, care au atins vârsta de pensionare”, a precizat dl Ababii.

La compartimentul **Formare Profesională Continuă**, din plățile pentru perfecționare și reciclare se preconizează suma de 18,9 mln lei. Până la moment sunt încheiate 236 contracte cu instituțiile medicale și farmaceutice în sumă de 11,7 mln lei, însă nu este îndeajuns pentru acoperirea necesităților univer-

sității. În aceste condiții, pentru a asigura calitatea instruirii se modifică modalitatea și formele de perfecționare a medicilor și farmaciștilor prin implementarea instruirii la distanță, asigurându-i pe cursanți cu materialele didactice necesare, inclusiv pe pagina Web a Universității, prin organizarea cursurilor intensive în zilele de odihnă.

Un alt subiect a fost **situația de la Clinica Stomatologică**. Principalele probleme cu care se confruntă Universitatea este lipsa sălilor de studii, iar valorificarea surselor la reconstrucția unei noi Clinici Stomatologice decurge cu dificultate.

La capitolul **burse și salarii**, domnul rector a specificat că nu a fost anulat suplimentul de 20-40% pentru anul de absolvire, deși în bugetul statului aceste surse nu au fost prevăzute. În privința salariului corpului profesoral-didactic, care nu acoperă necesitățile, totuși este în creștere. Salariul chiar pentru asistenți în mediu pe ani variază între 5821 și 6500 lei, ceea ce astăzi este la nivelul salariului funcționarilor publici și membrilor Parlamentului. La conferențieri și profesori în dependență de merite, este și mai mare. Aceasta ne obligă ca toți colaboratorii să-și îndeplinească cinstit și cu multă responsabilitate obligațiunile de funcție, să participe la elaborarea noilor forme de instruire și cercetare, la publicarea articolelor în reviste internaționale, inclusiv cotate ISI, să contribuie activ la implementarea Strategiei de dezvoltare a Universității pe parcursul următorilor 10 ani. Despre toate acestea se va ține cont la trecerea prin concurs și în alte măsuri de promovare.

DIN CUPRINS:

Work-shop european

p. 2

Relații internaționale

p. 3

Întâlniri de suflet: Dumitru Matcovschi

p. 4

„Actualități în pneumologia pediatrică”

p.5

Popasuri aniversare: Eva Gudumac Valentin Gudumac

pp.6-7

Împătimit de profesie: Septuagenarul Vasile Guragata

p.8

Europa, Moldova, USMF

■ Cu ocazia celebrării Zilei Europei în Republica Moldova, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat un șir de manifestări menite să aducă în prim-plan importanța Uniunii Europene. Astfel, în cadrul prele-

gerilor și seminarelor ținute la catedra Filozofie și Bioetică în perioada 3-13 mai 2011, s-au desfășurat seminare informative, unde studenții au aflat despre aportul instituțiilor europene în promovarea exigențelor bioetico-medicale.

În data de 5 mai 2011, aceeași catedră a organizat Conferința universitară a studenților cu tema „Europa și promovarea principiilor morale universitare”, în cadrul căreia au fost prezentate un șir de rapoarte tematice: „Consiliul European prin prisma exigențelor socio-politice contemporane”; „Drepturile omului în vizorul Uniunii Europene”; „Europa și provocarea principiilor morale universale, supoziții contemporane”; „Uniunea Europeană pentru tineri”.

Centrul de Asistență Tehnică și Management al Proiectelor a organizat la 11 mai curent seminarul „Instrumente Europene de finanțare. Proiecte și Granturi UE”, la care au participat șefi de catedră și de laboratoare, conducători științifici și tineri cercetători: studenți, masteranzi, doctoranzi și post-doctoranzi.

Centrul de Informare și Documentare Europeană al Bibliotecii Științifice Medicale USMF „Nicolae Testemițanu” a realizat mai

multe activități dedicate Zilei Europei. Printre acestea se numără două expoziții tematice de carte „Valori Europene pentru Republica Moldova” și „În pas cu Europa”. A fost efectuat un sondaj sociologic „Europa mai aproape de tine”, la care au participat 70 de respondenți. Rezultatele sondajului vor fi publicate pe site-ul Bibliotecii, Pagina Centrului de Informare și Documentare Europeană a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Cel mai semnificativ eveniment petrecut în ca-

drul Zilei Europei a fost concursul de eseuri, consacrat problemelor integrării Republicii Moldova în UE. La concurs au participat 23 de studenți de la toate

facultățile USMF. Cele mai bune eseuri au fost menționate cu diplome de gradul I, II și III și cadouri. De asemenea, membrii juriului au decis să ofere premii pen-

tru originalitate, creativitate, înțelegerea principiilor fundamentale ale UE. Toți participanții la concurs au fost menționați cu diplome de participare.

== Ziua Europei în Republica Moldova

Proiecte, programe, granturi

■ **În contextul celebrării Zilelor Europei în Republica Moldova, Centrul de Asistență Tehnică și Managementul Proiectelor a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat work-shopul cu genericul „Instrumente europene de finanțare. Proiecte și granturi UE”.**

La întâlnire a fost invitat Domnul Cornel Râșcanu, manager de proiecte al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

Domnul Râșcanu a făcut o trecere în revistă a programelor eligibile pentru prezentarea proiectelor prezentate de Republica Moldova în domeniul învățământului superior și al sistemului sănătății.

garia, Finlanda), dezvoltarea campaniilor de promovare a sănătății etc.;

■ **Reforma Sănătății Publice (2005-2007, 2.0 milioane EUR)** cu dotarea unor săli cu tehnică de calcul, dezvoltarea unei noi metodologii de calculare a costurilor serviciilor medicale, elaborarea setului de indicatori pentru AMP și asistența spitalicească etc.;

■ **Reforma Sănătății: Fortificarea Asistenței Medicale Primare în Moldova (2008-2010, 1.2 milioane EUR)** cu dezvoltarea protocoalelor clinice, implementarea sistemului automatizat în AMP etc.;

■ **Supply project (2008-2009, 3.8 milioane EUR)** în ca-

de instruire (instruirea virtuală, prin simulare, pacient standardizat), conform experienței și standardelor europene de instruire medicală.

DI Râșcanu a menționat că Uniunea Europeană are deschise pentru aplicare multe programe de susținere a domeniului academic, în special a instruirilor, parteneriatelor și mobilităților. Dintre acestea fac parte programele **Erasmus, Leonardo da Vinci, Jean Monet, Programul Tineretului în Acțiune (YAP), TEMPUS** etc. Această prioritate poate fi găsită și în cadrul **Programului UE pentru Cooperare transfrontalieră (România-Moldova-Ucraina)**.

Până în prezent, USMF „Nicolae Testemițanu” a participat în două parteneriate create în cadrul programului **TEMPUS: „Implementarea instruirii medi-**

Work-shop european: invitație spre aplicații

A fost menționat că până în prezent sistemul de sănătate din Republica Moldova a beneficiat de finanțarea unor proiecte semnificative, printre care se enumără:

■ **Sprijinul Ministerului Sănătății al RM (2000-2002, 1.6 milioane USD)** pentru dezvoltarea Strategiei de implementare a Asigurărilor Obligatorii în Asistența Medicală, elaborarea unor acte normative pentru sistemul de acreditare a instituțiilor medicale etc.;

■ **Promovarea Sănătății (2003-2005, 2.7 milioane EUR)** cu crearea unor școli de vară, realizarea instruirilor naționale în promovarea sănătății și profilaxia maladiilor, susținerea unor vizite de studiu (Germania, Un-

drul căruia 187 de unități AMP au fost dotate cu echipamente medicale și trusa medicului de familie.

În special s-a accentuat Programul de **Support Bugetar** al Delegației Uniunii Europene pentru Republica Moldova, prin care, în anul 2010 a fost decis a direcționa 1,4 mln. EUR către Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” pentru dezvoltarea **Centrului Universitar pentru Instruire prin Simulare în Medicină**, planificat a fi plasat pe str. S.Lazo. Perioada de realizare a proiectului sunt anii 2010-2012. Acest proiect va influența semnificativ metodologia de instruire medicală superioară, fiind implementate și dezvoltate cele mai noi tehnici și programe

cale bazate pe dovezi în Moldova” (2005-2008) și „Dezvoltarea programului de masterat în Sănătate Publică și Asistență Socială” (2010-2012).

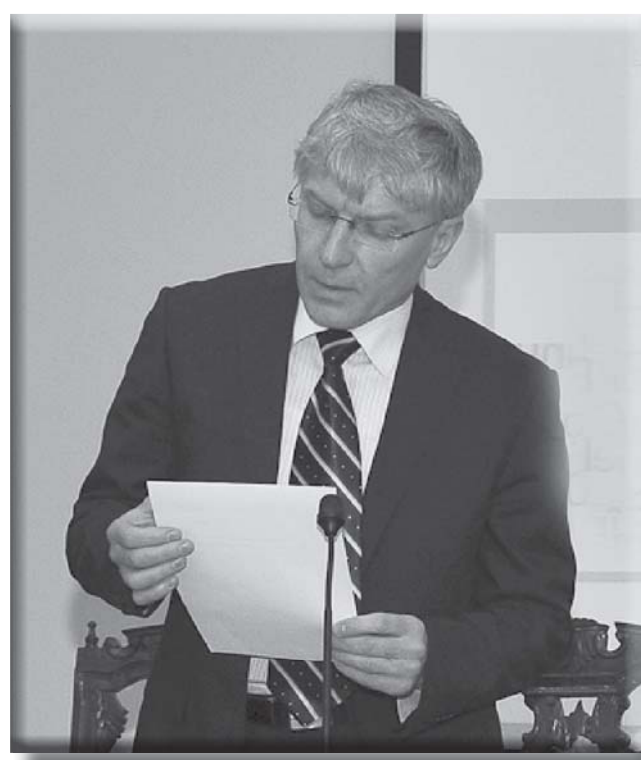
Anul acesta, Universitatea noastră a participat ca partener în opt proiecte propuse spre finanțare către Comisia Europeană în cadrul apelului **4 TEMPUS 2011**. Suntem în așteptarea rezultatelor concursului, care vor fi anunțate în perioada iulie-august și avem o mare speranță pentru a fi acceptați și susținuți în parteneriate noi de colaborare. Acestea au ca obiectiv perfecționarea programelor de instruire și adaptarea la cerințele internaționale, îmbunătățirea calității procesului de instruire, de guvernare și de management administrativ.

De o importanță deosebită sunt programele europene de susținere a cercetării științifice. Implicarea savanților noștri în astfel de parteneriate ar crește esențial calitatea cercetărilor științifice realizate în Republica Moldova. Comunitatea europeană oferă cercetătorilor din Europa de Est un șir de burse pentru realizarea cercetărilor doctorale și postdoctorale, în scopul îmbunătățirii nivelului și calității acestui domeniu în regiune. În perioada 2009-2011, USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova participă ca partener, împreună cu alte 16 universități și organizații din diferite țări, în proiectul **„Promovarea și facilitarea cooperării internaționale cu Europa de Est și țările Asiei Centrale” (2009-2011)** în contextul des-

fășurării **Programului Cadru 7**.

În cadrul discuțiilor, personalul academic, cercetătorii și studenții Universității au fost îndemnați să aplice pentru burse de mobilitate, de cercetare științifică și pentru schimb de experiență, în universitățile din țările Uniunii Europene.

În același context, dna Rodica Gramma, șefa Centrului de Asistență Tehnică și Managementul Proiectelor al USMF „Nicolae Testemițanu”, a amintit participanților că pe pagina Web a Universității poate fi găsită toată informația referitoare la apelurile deschise pentru aplicare la diverse proiecte, iar Centrul din subordinea dumneaei este pregătit să ofere zilnic consultanță și suport tuturor celor interesați de a dezvolta proiecte.

Orizonturi de colaborare moldo-italiană

■ În perioada 27-31 martie curent Universitate de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a fost gazda delegației experților italieni din Florența.

Scopul vizitei a constat în evaluarea activităților în conformitate cu prevederile Protocolului celei de-a doua Reuniuni a Grupului de Monitorizare și Coordonare a Memorandumului de Înțelegere între

Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Italia în materie de sănătate și științe medicale, ajustarea programelor de formare a medicilor la standardele europene. Oaspeții au vizitat Școala de Management în Sănătate Publică, Clinica Universitară, Catedrele omoloage de Chirurgie, Facultatea de Medicină nr.1. În timpul numeroaselor întâlniri au fost pe larg discutate perspectivele de colaborare inter-universitare dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și Universitatea din Florența.

Seminar internațional în domeniul pediatriei sociale

■ În perioada 25-27 martie, în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” a fost organizat un seminar cu participare internațională în domeniul **Pediatriei Sociale** pentru specialiștii în **neuropediatrie și neuropsihiatrie, reabilitare pediatrică, neonatologie, surdologie, logopedie, kinetoterapie**.

În cadrul acestui seminar au participat experți din Germania: Prof. Joachim Dattke, șeful Departamentului de Educație și Formare Montessori, Academia Internațională pentru Dezvoltarea Reabilitării, Munchen, Fundația Hellbrugge; Prof. Maria Drenniak, Director al Departamentului

de Pediatrie al Centrului de Copii, Cracovia, Polonia; Dr. Claudia Massinger, medic-ORL, specialist logoped-audiolog, Centrul de Implantologie Cochleară pentru Copii din Munchen; Dr. Kurt Vock, Director Medical al Centrului de Copii din Munchen, medic-pediatru; Dr. Friedrich Voigt, psihoterapeut, șeful Departamentului de Psihologie al Centrului de Pediatrie Socială pentru Copii din Munchen.

Programul seminarului a fost complex și a cuprins valoroase comunicări ale oaspeților din Germania, precum și ale gazdelor, ținute pe mai multe teme, cum ar fi:

- Organizarea și modul de

Cooperare continuă și de perspectivă

■ **Relațiile de cooperare dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și instituțiile similare din Statul Carolina de Nord, SUA, se dezvoltă conform planului aprobat anterior de către Comitetul Bilateral Republica Moldova-Carolina de Nord.**

Timp de zece zile USMF „Nicolae Testemițanu” a devenit gazdă primitoare pentru dl Dean M. Harris, profesor asociat la Departamentul de Management și Politici în Sănătate al Școlii de Sănătate Publică Globală, UNC Gillings, Universitatea Chapel Hill din Carolina de Nord, unde ține cursuri privind „Legislația în domeniul Sănătății, Eticii și Sistemelor de Sănătate Comparative”.

Prof. Dean M. Harris este o personalitate cu renume în comunitatea academică mondială. Ascensiunea dlui Harris în calitate de profesor universitar este remarcabilă și a fost apreciată prin conferirea titlurilor onorifice de mai multe universități din întreaga lume. Dl Harris a fost numit profesor adjunct la Institutul de Economie și Management în Sănătate (HEMI) în Guanghai la Școala de Management de la Universitatea Peking, ținând frecvent cursuri și seminare la mai multe universități din Asia și Europa de Est. O contribuție semnificativă a fost adusă de către Dl Harris la desfășurarea programelor de formare pentru o unitate a Ministerului Sănătății din China și în cadrul Universității de Medicină de la Beijing. Dl Dean M. Harris a activat în baza unui program MBA la „Fuqua School of Business” de la Universitatea Duke, precum și la Facultatea de Drept a Universității din Carolina de Nord (UNC).

În calitate de specialist în domeniul Sănătății Publice, dl Harris este deosebit de interesat în reglementarea și reformarea Sistemului de Sănătate Publică și consolidarea capacităților de reglementare în țările în curs de dezvoltare și în cele de tranziție.

Profesorul Harris este autorul monografiei „Problemele contemporane ce țin de Legea și Etica în domeniul Asistenței Medicale” (ediția a 3-a), care a fost publicată de „Health Administration Press” în 2008.

Scopul vizitei în Republica Moldova a dlui Harris ține de schimbul de experiență în domeniul sănătății publice și promovarea relațiilor de colaborare în baza Memorandumului de cooperare în domeniul ocrotirii sănătății și învățămân-

tului medical, semnat de către ministrul Sănătății și Protecției Sociale al Republicii Moldova și secretarul Statului Carolina de Nord.

Pe parcursul vizitei sale la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” prof. Dean M. Harris a ținut un curs de prelegeri studenților, rezidenților, cursanților și medicilor privind reforma și Legislația Sistemului de Sănătate Publică. Prelegerile au fost ținute la Catedra Sănătate Publică și Management și la alte subdiviziuni ale USMF, la Centrul Național și Centrul Municipal de Sănătate Publică.

Performanțele dlui Harris în domeniul Sănătății Publice au fost înalt apreciate de către șeful catedrei Sănătate Publică și Management, Dumitru Tintuc, Alexandru Lavric și Tudor Grejdian, care au contribuit semnificativ la realizarea activităților.

Dl Dean M. Harris a avut întâlniri cu Ion Bahnarel, Director general al CNSP, Constantin Rîmîș, medic-șef Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău, Ion Ciocchina, șef Direcție Juridică a Ministerului Sănătății și cu Mihai Ciocanu, Directorul Spitalului Internațional „Medpark”, în cadrul cărora au fost discutate unele propuneri de colaborare privind problemele de etică în serviciile și politicile din domeniul sănătății.

Pentru merite deosebite în promovarea serviciilor în domeniul Sănătății Publice, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a acordat profesorului Dean M. Harris titlul onorific de „Visiting professor”.

Angela BABUCI,
șef-adjunct Relații Externe
USMF „Nicolae Testemițanu”

abordare a Centrului pentru copii din Munchen;

- Psihologia în Pediatria Socială;

- Diagnosticul precoce în dezvoltarea tulburărilor psihomotorii;

- Psihoterapia Vojta la copii

cu tulburări motorii de dezvoltare;

- Reabilitarea social-pediatrică a copiilor născuți prematur și a părinților acestora;

- Follow-up neonatal;

- Situația actuală privind dezvoltarea reabilitării în Republica Moldova.

Putem spune cu certitudine, că acest seminar a fost încă un pas în dezvoltarea atât a colaborării științifice internaționale, cât și încă o oportunitate de fortificare a relațiilor de prietenie prin care este renumită USMF „Nicolae Testemițanu”.

„Actualități în pneumologia pediatrică”

■ **Sub auspiciul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Societății științifico-practice a Pediatriilor din Moldova, la 20 mai 2011, în Sala Senatului USMF „Nicolae Testemițanu” și-a desfășurat lucrările Conferința Națională Științifico-practică cu Participare Internațională „Actualități în pneumologia pediatrică”.**

Conferința a reunit un număr important de participanți din lumea medicală, din țară și străinătate, profesori, pediatri, medici de familie și specialiști ce activează în domeniul pneumologiei, alergologiei, kineziterapie.

Această conferință a constituit o premieră în Moldova, propunându-se ca scop familiarizarea medicilor din Moldova cu aceste maladii frecvent întâlnite în morbiditatea pediatrică, dar și să îmbogățească numeroasele relații existente deja între Moldova, Marea Britanie, Rusia și România în plan medical, cultural și științific.

La conferință au participat 248 medici din Chișinău și din raioanele Republicii Moldova: medici de familie, medici pediatri, colaboratori ai catedrelor USMF, rezidenți, doctoranzi, ftiziopneumologi, medici alergologi, precum și reprezentanți ai firmelor farmaceutice Gedeon Richter, Abbott, Nestle Nutrition, TEVA, Vinamex, World Medicine, Servier. În cadrul lucrărilor conferinței au fost prezentate rapoarte de către specialiștii autohtoni și

din străinătate, care au reflectat aspectul multidisciplinar al afecțiunilor bronhopulmonare la copii.

Conferința a fost deschisă de către președintele Svetlana Șciuca, Directorul Clinicii Pneumologie, dr.hab.med, profesor universitar, care a salutat oaspeții prezenți și a mulțumit pentru receptivitatea de-a colabora. Dna Șciuca a atras atenția audienței despre importanța creării unei echipe de lucru, care va include specialiști din diferite domenii (pediatri, pneumologi, gastroenterologi, chirurși, neo-natologi, medici de familie, alergologi etc.) Prof.univ. Svetlana Șciuca a prezentat succesele în conduita mucoviscidozei din Republica Moldova. Astfel au fost perfecționate, aprobate și implementate Standardele medicale în mucoviscidoză, copiii cu mucoviscidoză beneficiază de asistență medicală specializată în secția pneumologie ICȘ OSMC și sunt asigurați integral, gratuit cu fermenți digestivi (Creon). Realizarea studiilor științifice în mu-

educație sanitară a populației, prin intermediul paginii Web www.copilul.md. În incinta ICȘOSMC este inițiată construcția Centrului de Fibroză chistică, conform cerințelor internaționale.

Prof. Viorel Prisăcari, prorector pentru activitatea științifică USMF, dr. hab. med., a accentuat impactul activității de prezenție a maladiilor respiratorii, în direcția

reducerii semnificative a ratei dizabilității pediatrică condiționate de aceste maladii. Frecvența crescută a maladiilor respiratorii în morbiditatea pediatrică este dovedită și prin interesul crescut al tuturor celor prezenți față de această manifestare științifică.

Tatiana Raba, Pediatrul principal al Ministerului Sănătății RM, conferențiar universitar, în cuvântul său de salut a menționat importanța acestei conferințe pentru medicii din Moldova prin aspectul său practic și științific. Astfel, recunoașterea sau suspectarea semnelor maladii de la etape precoce în special de către medicii din asistența primară (medici de familie, pediatri) va permite stabilirea diagnosticului corect timpuriu, fapt care va favoriza indicarea tratamentului necesar și prevenirea complicațiilor la vârste mici. Un alt aspect important al conferinței a fost stabilirea sau fortificarea relațiilor cu specialiștii de peste hotare (Rusia, Marea Britanie, România).

În alocuțiune de salutare Președintele Societății științifico-practice a Pediatriilor din Moldova, prof. univ. Marcu Rudi a remarcat că la conferință sunt prezenți specialiști de talie internațională în domeniul pneumologiei pediatrică din Rusia, Marea Britanie, România, care vin pentru schimbul de informație și pentru a continua relațiile de colaborare cu specialiștii din țara

noastră. Prof. univ. Marcu Rudi a transmis tuturor urări de sănătate și a dorit succese în realizarea și finalizarea cu succes a acestui eveniment științific important pentru întreaga comunitate medicală din țară.

Invitatul special din Marea Britanie, J.Legg, pneumopediatru, Spitalul clinic din Southampton, a salutat participanții la Conferință și a mulțumit pentru ocazia de a prezenta rezultatele experienței sale și a colegilor săi. A informat audiența despre țara sa. Spitalul clinic din Southampton este localizat în Sudul Mării Britanii, 80 km de la Londra, cu o populație de 850.000. Spitalul Clinic din Southampton este al 5-lea după mărime din Marea Britanie cu mai mult de 8000 de angajați și circa 1500 paturi. În apropiere este localizat Parcul Forest New National. Zonă de o frumusețe remarcabilă înființată de către regele William în anul 1079 pentru vânătoria de cerbi. J.Legg a remarcat importanța acestui eveniment științific pentru întreaga comunitate medicală.

■ **Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Economiei și Camera de Comerț și Industrie, cu susținerea financiară a Băncii Mondiale, desfășoară proiectul „Ameliorarea Competitivității”, cu scopul de a încuraja instituțiile autohtone să-și consolideze pozițiile pe piață și să îmbunătățească abilitățile profesionale ale angajaților. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este una dintre beneficiarele proiectului privind achiziționarea serviciilor de consultanță pentru reorganizarea, restructurarea, revizuirea structurii organizaționale, după modelul instituțiilor din Occident.**

Obiectivul general al proiectului este crearea unei capacități instituționale eficiente prin optimizarea structurii organizaționale. În acest scop urmează a fi:

EVALUATĂ structura organizatorică existentă a Universității și analizată cost-eficiența sub-

diviziunilor structurale actuale; **STUDIATĂ** comparativ structura organizatorică a Universității

diviziunilor structurale actuale; **STUDIATĂ** comparativ structura organizatorică a Universității; reieșind din experiența instituțiilor similare de peste hotare; **ELABORAT** conceptul pentru reorganizarea și optimizarea structurii organizaționale a Universității, în scopul sporirii eficienței manageriale; **OFERITĂ** consultanță în vederea implementării conceptului propus.

De asemenea, agentul economic ce va elabora etapele de implementare a proiectului va întocmi noua structură organizatorică optimă a Universității, reieșind din analiza cost-eficienței subdiviziunilor universitare; Comentarii cu privire la organizarea cu prezentarea Regula-

mentului de activitate a fiecărei structuri, subdiviziuni; Anexă ce va conține informația cu privire

la etapele și modul implementării. Realizarea procesului de definitivare a structurii organizatorice va fi desfășurat în conformitate cu următoarele etape:

IDENTIFICAREA cerințelor referitor la structura organizațională;

ANALIZA și EVALUAREA structurii organizaționale;

ELABORAREA structurii organizaționale optime de funcționare a Universității în baza informațiilor obținute în concordanță cu cele mai bune practici ale instituțiilor de profil medical de peste hotare. Una dintre compo-

nentele de bază ale reorganizării va fi descentralizarea universitară, prin transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în pri-

vința luării deciziilor și a managementului general și financiar către facultăți și subdiviziuni;

STABILIREA acțiunilor și activităților necesare implementării structurii;

ASISTENȚĂ în implementarea structurii organizaționale;

ACTIVITĂȚILE de follow-up – activități de constatare a impactului reorganizării și de încurajare a aplicării beneficiilor ce vor fi oferite de noua structură organizatorică;

ÎNTOCMIREA unui raport al activităților și rezultatelor.

Pentru a materializa obiectivele proiectului în cadrul Universității de Stat de Medicină și

Farmacie „Nicolae Testemițanu” a avut loc ședința grupului de lucru în următoarea componență: **președinte** – Ion Ababii, rector, prof. univ., dr. hab. med., academician al AȘM; **vicepreședinte** – Andrei Romancenco, șef Serviciu Resurse Umane; **secretar responsabil** – Tatiana Gațapuc, economist consultatnt cat.I, secția Achiziții și marketing; **Membru:** Valeriu Chicu, prorector Relații Internaționale; Parascovia Becciev, contabil-șef; Svetlana Lupașcu, economist-șef; Tatiana Novac, șef secția Juridică; Rodica Gramma, șef Centru asistență tehnică în managementul proiectelor; Mariana Cîrlan, șef interimar Achiziții și marketing.

În cadrul ședinței au fost examinate ofertele a trei agenți economici: SRL „Bizgates”, SRL „AXA Management Consulting” și SC „C&I” SRL. Drept câștigător a fost desemnată SRL AXA Management Consulting din considerentul că corespunde cerințelor de calificare și a oferit cel mai mic preț.

Proiect de importanță globală

Expoziție de carte veche și rară la USMF

■ În perioada 18-20 aprilie 2011, în incinta Bibliotecii Științifice Medicale a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a desfășurat expoziția de carte veche și rară cu genericul „Medicina secolelor XVI-XIX”, în cadrul căreia au fost expuse publicații deosebit de valoroase din colecția medicului-bibliofil german Richard Koch.

În 1944, Richard Koch a dăruit o parte din biblioteca sa Institutului de Medicină din Kislovodsk, care în 1945 a fost transferat la Chișinău. În cadrul expoziției au putut fi găsite publicații destinate atât medicilor și studenților mediciniști, cât și persoanelor

erudite și interesate de istoria medicinei. Putem cu fermitate să afirmăm că prin posesia acestei colecții, suntem în mare avantaj față de alte instituții.

Pornind de la faptul că numărul de persoane, care știu despre existența colecției în biblioteca noastră, este limitat, ne-am propus să deschidem accesul spre acest tezaur bibliografic. Sperăm că am și reușit. Vizitatorii au fost profund impresionați de faptul că astfel de valori incontestabile se păstrează în fondurile bibliotecii noastre. Colecția este estimată la o valoare enormă, incluzând opere ale adevăratelor somități în materie (Hipocrate, Ibn-Sina, Galen, Paracelsus, Ca-

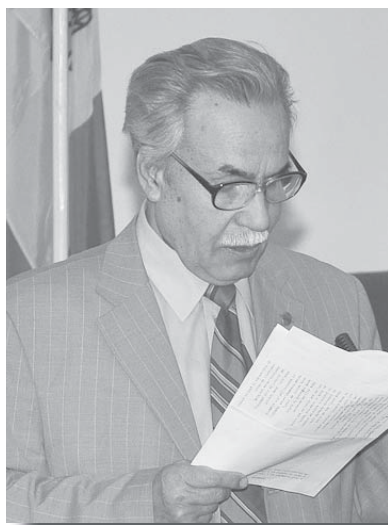
elius ș. a.). Colecția Koch numără aproximativ 2700 volume de medicină, biologie, filozofie, istorie. În exclusivitate, 150 cărți din sec. XVI-XVIII sunt considerate cărți rare și se impun printr-o prezentare grafică deosebită: coperta în majoritatea cazurilor este executată în piele sau pergament, cotorul – cu imprimări, foile de titlu – executate în stil gotic. Toate cărțile din colecție sunt asigurate cu Exlibris R. Koch.

Față în față cu o sumă imensă de cunoștințe, de care dispune medicina, pare indispensabil

ca cititorul să poată recurge la un studiu complet și accesibil, unde va afla răspunsurile la multe dintre întrebările referitoare la dezvoltarea medicinei. Cartea veche și rară pare a răspunde

unei necesități esențiale umane de a crea și de a participa la crearea de sens în lume, iar printr-o astfel de perspectivă se descoperă adevărata noblete a cărții, a autorului și a bibliotecarului.

„Dumitru MATCOVSCHI, omul care mereu îndeamnă să nu fim patrioți de meserie, ci oameni ai lui Dumnezeu”

Întâlniri de suflet

Cu deosebit respect pentru Dumitru Matcovschi - scriitor basarabean care arde ca o lumânare pe altarul cuvântului „ce exprimă adevărul”, în căutarea îndreptării unui destin vitreg, în căutarea identității unui pământ de floare și lacrimă, catedra

Limba Română și terminologie medicală, în cadrul Zilelor Latinității, la 15 mai 2011 a organizat manifestarea cultural-artistică „Dumitru Matcovschi, omul care mereu îndeamnă să nu fim patrioți de meserie, ci oameni ai lui Dumnezeu”.

cu), „Poezie, tiranie”; Gușan Olga, gr. 1127 (prof. E. Mincu), „Limba maternă ca floarea eternă”; Sadovschi Roman, gr. 1127 (prof. E. Mincu), „Pomul materiei”; Hortolomei Ivan, gr. 1228 (prof. E. Min-

Sala Senatului a USMF „Nicolae Testemițanu” a găzduit pentru câteva ore tezaurul de cultură al marelui scriitor. Alocuțiunea de deschidere a fost ținută de către rectorul Universității dl Ion Ababii, prof. univ., dr. hab. med, academician al AȘM.

Viața și activitatea celui care a afirmat că „poet fără de țară nu există, ca și țară

poetul este cântecul. Acesta echivalează cu o atitudine față de cele sfinte și dragi. Cântecul se naște din dor sau dintr-o stare de inconfort lăuntric, de așteptare și iubire; el este aceeași erupere a cuvintelor din preaplinul unui suflet îndrăgostit de viață.

Cântecul – continuă permanență a poeziei lui Dumitru Matcovschi – a fost

fără poezi” au fost ilustrate pe postere, care au inclus fotografii, poezii, aforisme etc. A fost prezentată o expoziție de carte în colaborare cu Biblioteca Națională pentru copii „Ion Creangă”, filiala nr.1 (șef filială – Tamila Muntean, șef oficiu – Natalia Soholă).

Manifestarea a fost moderată de prezentatorii Știrbu Dumitru, grupa 3104, și Țurcan Iuliana, grupa 3104. Au participat și au manifestat un interes sporit pentru creația lui Dumitru Matcovschi studenții din grupele românești și cele ruse, colaboratorii catedrei Limba Română și terminologie medicală.

Un principiu la care nu a renunțat

însuflețit de vocile studenților interpreți: Draganova Olesia, gr. 1225 (prof. A. Chiriac) „Prietenii”; Jdanova Ecaterina, gr. 1225 (prof. A. Chiriac) „Cu numele tău”; Chihaial Alexandru, gr. 1225 (prof. A. Chiriac), „Lacrimă amară”; Moșneaga Roman, gr. 1228 (prof. E. Mincu), „Bucurați-vă”; Filipciuc Diana, gr. 1228 (prof. E. Mincu), „Bucurați-vă”; Ștefăneț Anatolie, gr. 1127 (prof. E. Mincu), „Voi veni”, „Limba maternă ca floarea eternă” (autor de muzică); Jarinov Gavril, gr. 1127 (prof. E. Mincu), „Voi veni”, „Limba maternă ca floarea eternă”; Mihalachi Eudochia, gr. 3102 (prof. R. Gladun), „Basarabie”, „Două inimi”; Corul grupei 1228 (prof. E.

Mincu), „Chișinăul meu”, „Bucurați-vă”; Burlacu Cristina, Caminscaia Tatiana, Cerghinscaia Natalia, Crețu Olga, Crivoi Irina; Drab Irina, Filipciuc Diana, Gaitur Galina, Gherganova Liudmila, Hortolomei Ivan; Moșneaga Roman, Petrasova Irina, Usataia Alina, Vilijânschi Andrei; Grumeza Dumitru, gr. 1207 (prof. E. Mincu), „Focul din vatră”; Maslo Daniel, gr. 3101 (prof. E. Ștefărdă), „Un băiat iubea o fată”.

Eugen Simion afirma: „Când măcinată de amărăciune și mânie, când acaparată de un lirism molipsitor, venind în unison cu buna tradiție a poezilor ardeleni, poezia lui Dumitru Matcovschi are ce spune și, în consecință, are cine s-o asculte”.

Motivele dintotdeauna ale liricii autentice poet – casa, lacrima, dorul, patria, cuvântul, strămoșii, graiul – au fost reamintite publicului de către talentații recitatori: Rusu Iulia, gr. 3110 (prof. E. Mincu), „Dorule, să nu-mi mai spui...”; Pavlovschi Pavel, gr. 3110 (prof. E. Min-

cu), „De ce nu știm să ne iubim părinții?”; Vilijânschi Andrei, gr. 1228 (prof. E. Mincu), „Doar Femeia...”; Crețu Vasile, Bostan Elena, gr. 3104 (prof. E. Mincu), „Doina”; Laur Dan, gr. 3104 (prof. E. Mincu), „Cântec bătrânesc”; Staduițchi Roman, gr. 3104 (prof. E. Mincu), „Rătăciții”; Hamuraru Valeriu, gr. 3104 (prof. E. Mincu), „Apa Nistrului”; Literatura pentru copii, grupa 3101 (prof. E. Ștefărdă); Călăraș Lili-an, Ene Cristina, Rusnac Cristina, Bogataia Ecarerina, Maslo Daniel, Lăsaia Alina, Popova Elena, Ursu Victoria, Simionca Mariana, Lozovanu Anastasia, Boghean Alexandrina.

La finele manifestării, Dumitru Matcovschi, oaspetele de onoare al manifestării, a ținut un discurs, prin care ne-a îndemnat să nu fim „patrioți de meserie, ci oameni ai lui Dumnezeu”.

N. ȚURCANU, lector superior
V. VÎNTU, lector universitar
catedra Limba Română
și terminologie medicală

Un excelent exponent al gestului chirurgical sau Pe prima linie a pediatriei autohtone

Ca să vezi: dna profesor Eva Gudumac este doar cu două zile mai tânără decât soțul său, dl profesor Valentin Gudumac, ambii având o strălucită carieră medicală, științifică, didactică. Ne bucură acest minunat tandem conjugal, care a făcut și face atât de mult pentru prosperarea Universității, pentru această a doua casă a dumnealor, renumită și Ceta-te a cunoștințelor mediciniste. Sunt atât de viguroși și plini de proiecte în activitățile cotidiene, atât de bine cotați la dimensiune instituțională și republicană! Doamna e un adevărat promotor a tot ce este progresist în chirurgia pediatrică, o ilustră specialistă cu inimă și suflet ales, în care în-cape o dragoste mare pentru copii și o compasiune enormă pentru dure-rea lor. Este o onoare imensă, dar și o responsabilitate deosebită care i-a fost hărăzită de soartă. Zilnic ține în mâinile ei măiestrite vieți prețioase de copil, vise copilărești ce se vor realizate și, conștientizând importanța momentului, denotă multă iscusință și profesionalism pentru o finalizare fericită a cazurilor patologice.

Ce minune stă în faptul că omul care abia ajunge rareori suta de ani, poate socoti clipa când va muri soarele.

(N. Iorga)

Dna academician Eva Gudumac, șef catedră Chirurgie, Ortopedie și Anesteziologie Pediatrică, doctor habilitat în medicină, profesor universitar, Om Emerit, Cavaler al Ordinului Republicii, chirurg pediatru principal al Ministerului Sănătății din RM, fost deputat în două legislaturi ale Parlamentului RM, discipol al fenomenalului și regretatului chirurg, academician Natalia Gheorghiu, s-a născut la 6 mai 1941, în comuna Tătărauca Veche, județul Soroca, într-o familie de țărani gospodari. A urmat studiile la școala din Tătărauca Veche, apoi din comuna Visoca, din același raion. În anul 1958 se înscrie la Școala de Medicină din Soroca, unde se prezintă ca o elevă eminentă și tenace. Urmează Facultatea Pediatrie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, pe care-l absol-vește cu brio în anul 1966.

Ca tânără specialistă, dna Eva Gudumac își demonstrează interesul și aptitudinile pentru specialitățile chirurgicale, urmând în consecință studii postuniversitare în cadrul secundariatului clinic și cel al doctoranturii.

După un prim stagiu de perfecționare în chirurgia toracică, continuă să-și completeze cunoștințele profesionale, la diverse seminare și cursuri, conduse de renumiți chirurghi pediatri din or. Moscova, Sankt-Petersburg. Se manifestă perseverent și plener în calitate de chirurg pediatru în Clinica de chirurgie pediatrică a Spitalului Republican de Copii, fiind susținută cu asentiment matern și multă înțelepciune de dna Natalia Gheorghiu, fondatoare recunoscută și mult apreciată a chirurgiei pediatrie în Republica Moldova.

În anul 1972, susține doctoratul în medicină la tema: "Клиническое значение определения активности некоторых ферментов при ожоговой болезни у детей", iar în 1986, la Moscova, susține teza de doctor habilitat în medicină cu tema: "Патогенетическое обоснование дифференциальной тактики хирургического лечения острой деструктивной пневмонии у детей". Dna Eva Gudumac a elaborat o lucrare de pionierat în managementul patologiei chirurgicale, o strategie de studiu al etiopatogeniei, noi algoritme de diagnostic, tratament medico-chirurgical, care au constituit tratatele de tehnici chirurgicale cu rezultate funcționale și estetice excelente.

Bucurându-se de strălucite succese în domeniul atât de complicat al chirurgiei, parcurge vertiginos scara ierarhică a carierei didactice (asistent universitar, conferențiar universitar, profesor universitar, decan al Facultății Pediatrie), dând mereu dovadă de un spirit pedagogic excelent, stăpânind arta unei expunerii inteligibile a materiei de program.

Aceste și alte calități fac să fie mult apreciată de către studenți. Dna profesor își ține prelegerile deja în fața a câtorva generații de viitori medici, rezidenți – în ultimii ani și în fața medicilor de familie, a unor specialiști de profil veniți la cursuri de perfecționare. Este omul care se străduiește orice lucru să-l facă fundamental, aidoma țăranelor care depune maximum efort și vraja sufletului la creșterea din an în an a unor roade bogate. Numai că pâinea dumneaei o constituie durerea și visele copiilor, pe care le oblojește, ocrotește, lecuiește. Să tratezi aceste mlădițe umane de multiple boli, să aduci pe fețele copiilor zâmbetul, dându-le astfel undă verde în largul vieții – ce poate fi mai nobil și înălțător pentru un medic!

Doamna Eva Gudumac în etapa post-universitară, prin muncă asiduă și rezultate pe potrivă, împreună cu mentorul său, dna academician Natalia Gheorghiu, au strălucit în profesarea acestei specialități pediatrie, abordând o gamă largă de intervenții chirurgicale cu efect în timp, ca operațiile reconstructive în malformațiile congenitale și cele dobândite ale esofagului, mediastinului, duodenului, intestinului subțire, chirurgiei colo-rectale, chirurgiei toracice, a ficatului, căilor biliare, pancreasului, glandelor suprarenale, chirurgiei vasculare, infecției chirurgicale, sepsisului, șocului septic, tumorilor, inclusiv tumori vasculare, oncopediatrie, arsurilor la nou-născut, sugar, copil, adolescent. Au elaborat în mod preferențial principii și tehnici chirurgicale, utilizate în bolile parazitare, hemoragii digestive, osteomielite hematogene, peritonite etc.

Chirurgul Eva Gudumac a efectuat un număr impresionant de operații în chirurgia generală, multe dintre ele de amploare deosebită. Este un diagnostician de mare finețe, posedă o tehnicitate chirurgicală deosebită, întotdeauna își îngrijește atent bolnavii. Fiind un exponent excelent al gestului chirurgical, posedă un simț de-

osebit în intuirea complicațiilor pre-, intra- și postoperatorii. În calitate de șef de clinică chirurgicală, prestează o activitate dintre cele mai prodigioase în organizarea secțiilor spitalicești pe baze moderne.

Eva Gudumac este deținător a trei brevete de inovație, unul dintre care e "Radiometru în diagnosticul afecțiunilor chirurgicale inflamatorii la copii".

Din multiplele sale lucrări publicate (peste 400 la număr, inclusiv 3 monografii, 3 manuale), un loc aparte îl ocupă cele dedicate infecției chirurgicale, metodelor de detoxicare extracorporală (plasmaferază, hemosorbție, limfosorbție, hemodializă), complicațiilor intra- și postoperatorii în chirurgia generală, septică, a nou-născutului, etc.

Dna academician, chirurgul Eva Gudumac argumentează și implementează algoritmi antibioticoterapeutici contemporani, efectuează un monitoring microbiologic, în special, al infecției nosocomiale, favorizează ameliorarea rezultatelor de tratament al celor mai grave afecțiuni chirurgicale septico-purulente la copil (peritonite purulente, pneumonii distructive, osteomielite hematogene, forme generalizate ale sepsisului chirurgical) și prevenirea superinfecției nosocomiale etc.

Elaborarea și implementarea marerilor biochimici în diverse patologii chirurgicale au deschis noi oportunități în diagnosticul și terapia sepsisului chirurgical, a sindromului de disfuncție multiorganică etc. Aprofundarea investigațiilor până la cunoașterea exactă a rezervelor organismului în creștere a permis adaptarea tehnicilor chirurgicale, anesteziologice și a terapiei intensive la starea funcțională a copilului. Un merit deosebit al elaborărilor științifice îl constituie studiile dedicate diagnosticului, profilaxiei și tratamentului bolii aderențiale la copil.

Dna profesor Eva Gudumac a contribuit și contribuie în continuare la formarea tinerilor chirurghi, la consolidarea întregului colectiv chirurgical.

Sub conducerea dnei academician Eva Gudumac au fost susținute 6 teze de doctor habilitat și 27 de teze de doctor în medicină. Este de mai mulți ani președinte ales al Asociației Chirurgilor Pediatri „Natalia Gheorghiu” din Republica Moldova, membru al Asociației Chirurgilor Pediatri din România, membru al Uniunii Europene

a Asociațiilor Chirurgilor Pediatri, membru al Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” din Republica Moldova, redactor-șef al revistei „Anale Științifice ale Asociației Chirurgilor Pediatri Universitari”, membru al Consiliului Științific Specializat „Chirurgie” pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat în medicină, membru al Consiliului Suprem de Cercetări și Inovare al Academiei de Științe a Republicii Moldova, membru al Consiliului de redacție al revistei „Curierul medical”.

Profesorul universitar Eva Gudumac rămâne un cadru didactic apropiat de studenți, ține cursuri pentru studenți, medici de familie, chirurghi, fiind un ilustru pedagog, al cărui vervă și inteligență se împletesc cu o vastă cultură chirurgicală și generală. Dna academician Eva Gudumac are deja fondată o școală chirurgicală pediatrică, pe care o dirijează în prezent cu mult succes.

Meritele dumneaei au fost și sunt înalt apreciate de către societate, fiindu-i atribuit titlul onorific de Om Emerit din Republica Moldova, decorată cu Ordinul Republicii.

Ca președinte al Asociației Chirurgilor Pediatri din Republica Moldova, Director Coordonator al Centrului Național Științifico-Practic de Chirurgie Pediatrică „Natalia Gheorghiu” domnia sa rămâne convinsă că această sarcină de mare responsabilitate și de mare noblete îi va permite și în continuare, împreună cu alți străluciți exponenți ai profesiei, să mențină la același nivel și să dezvolte în spiritul timpului chirurgia pediatrică.

Mult stimată dnă profesor și academician Eva Gudumac! Permiteți-mi cu ocazia acestei remarcabile aniversări să vă aduc din partea Senatului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a numeroșilor discipoli și prieteni de la Alma Mater, precum și a mea personală cele mai calde felicitări, dorindu-Vă să aveți parte de încă multe-multe primăveri, toate secondate de reale izbânzi și bucurii. Să continuați mereu acele realizări notabile în activitatea nobile de chirurg, pediatru și profesor, să vă însușească recunoștința și dragostea din partea pacienților.

Ion ABABII,
rector USMF „Nicolae Testemițanu”,
prof. univ., academician al AȘM

Onorabil profesor și manager, exponent strălucit al profesiei de medic

Aduc cu multă satisfacție acest cuvânt omagial dlui profesor universitar Valentin Gudumac, șef catedră Diagnostic de Laborator Clinic, șef Laborator Biochimie cu ocazia acestei luminoase sărbători din biografia domniei sale. Ajuns pe piscul celei de a 70-a primăveri a destinului, dumnealui are la ce privi în urmă, are pentru ce să se bucure. Oricine, cred, ar rămâne mulțumit de un asemenea palmares obținut în activitățile de cercetare, inovație, pedagogie, management instituțional. Incontestabil, am adăuga și de bun patriot al Universității și al Plaiului natal, de familist model și de Om mărinimos, care-și transmite cu multă dăruire cunoștințele învățăcelilor săi.

Avem sate învecinate, deci, venim din același aer al copilăriei; avem aceeași adresă fixă a muncii de o viață – USMF „Nicolae Testemițanu”.

Valentin Gudumac s-a născut pe 4 mai, anul 1941, în comuna Parcovă, raionul Edineț într-o familie de oameni onești și harnici. În timpul studiilor școlare s-a afirmat prin muncă asiduă și prin dragoste de carte, absolvind cu mențiune Școala Medie din Parcovă în 1958. Fiind elev, i-a uimit pe dascălii săi prin capacitatea de muncă, prin hărnicie și curiozitate intelectuală deosebită. Încă din școală, pedagogii l-au sfătuit să-și continue studiile în orice instituție superioară de învățământ dorește, unde îl așteaptă un viitor mare. Mai e de accentuat că ȘM din Parcovă era una dintre instituțiile puternice din tot nordul republicii, de aici își luase odinioară zborul acad. Mircea Bologa, actorul Dumitru Fusu, scriitorul Andrei Strâmbeanu, cunoscutul manager al medicinei Ozea Rusu, prorectorul pentru știință a USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Viorel Prisacaru, savantul Aurel Bejenaru, colaborator la Academia Mare din Rusia, ecologul Ion Bejenaru, doctor în biologie, și atâtea alte personalități.

După absolvirea școlii din satul natal, Valentin Gudumac și-a continuat studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (în prezent, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”). La ISMC avu parte de mai mulți profesori de elită, oameni pasionați de profesie și exigenți, de la care a avut ce lua, ce învăța. Anume acea disciplină interioară, punctualitatea, buna intenție și dorința de a se afirma ca medic îi vor modela și îi vor întări caracterul pentru întreaga viață. Era fericit că își vedea împlinită vocația, s-a datat cu febrilitate studiilor și pregătirii practice medicale. Trăia și gândea sub

Cheia tuturor științelor este, fără discuție, semnul de întrebare; datorăm cele mai multe din marile descoperiri lui CUM? Iar înțelepciunea în viață poate constă în a te întreba cu orice prilej: DE CE?

(H. de Balzac)

influența puternică a renumiților profesori M. Mihlin, A. Zubkov, N. Șarapov, a rectorilor Ip. Sorocean, N. Starostenko, N. Testemițanu și alți specialiști de mare reputație.

Chișinăul de acum 50 de ani dispunea de figuri intelectuale de marcă, vibra de tradiții culturale nemaîntâlnite până atunci de tânărul student. Treptat, împreună cu colegii și prietenii săi de grupă academică - Chiaburu Ion, Serețeanu Serghei, Iacovlev Vasile, Plugaru Ion ș. a. discutau adesea opere artistice valoroase citite prin nopți nedormite, diverse filme artistice, spectacole. Vizitau în orele de răgaz muzee, concerte la Filarmonica Națională, participau la întâlniri cu artiștii din țară și de peste hotare. În așa fel, tânărul Valentin Gudumac și-a consolidat o largă cultură generală; era iubit pentru firea sa deschisă, sociabilă. Printre tinerii de la Institut, când era deja student coopt, a avut prilejul, ba și norocul să o întâlnească și să se îndrăgostească de o studentă de la Pediatrie, domnișoara Eva Oțel (actualmente dna academician Eva Gudumac), înfiripându-se între ei o mare poveste de dragoste pentru toată viața.

Anii de studii universitare au înscris o pagină deosebită în biografia dlui Valentin Gudumac. „După pâine, cel mai important lucru este școala” - afirma Danton. Valentin Gudumac a urmat de-a lungul întregii vieți, cu inima și cu cugetul acest concept dantonian. Anume atunci a fost pusă temelia viitorului succes și a capacității de afirmare, viața studentescă contribuind cu prisosință la acumularea și diversificarea cunoștințelor necesare pentru a începe o reușită carieră profesională.

La absolvirea Institutului de Medicină, în 1958, este repartizat la catedra Biochimie, faima căreia era înălțată la acea vreme de către reputatul savant biochimist, profesorul Mihail Semionovici Mihlin. Începe, așa dar, o nouă etapă a evoluției sale pe tărâmul medicinei și științei, aspirantura (în prezent doctorantura) la Biochimie, fapt ce i-a permis să-și găsească drumul spre deplina afirmare. Impresionat de personalitatea profesorului Mihlin, s-a străduit să învețe multe din tradițiile promovate și din experiența acestuia.

Rezultatele eforturilor depuse pe tărâmul cercetării nu au întârziat să apară.

Își continuă studiile în doctorantura fără frecvență, la catedra Biochimie a aceleiași instituții și în anul 1969 susține teza de doctor în medicină la tema: „Unii indici ai proceselor de oxidare și reducere la acțiunea hexaclorbutadienei asupra organismului”, lucrare consacrată mecanismelor biochimice, distructiv-oxidative ale acțiunii radicalilor liberi și rolului protectiv al substanțelor antioxidante în combaterea efectelor nocive ale acestora. Urmează să activeze în calitate de asistent universitar la catedra Biochimie, apoi lector superior, conferențiar și profesor universitar, șef catedră Diagnostic de Laborator Clinic, Facultatea de Educație Continuă în Medicină și Farmacie. Din anul 1989 activează prin cumul în funcție de șef al Laboratorului

Central de Cercetări Științifice, mai apoi șef Laborator Biochimie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

A efectuat numeroase stagii (în anii 1970, 1972, 1977, 1980, 1985 și 1991) la Moscova, în mari centre universitare și științifice sub conducerea unor savanți temerari, precum vestiții savanți cu reputație europeană Serghei Mardașov, Serghei Debov, Vasilii Orehovici, A. Pocrovskii și alții.

În 1994, susține teza de doctor habilitat în medicină pe o temă actuală: „Aspectele biochimice ale acțiunii biopreparatelor din microalge asupra organismului în normă și patologie experimentală”. În activitatea sa de cercetare este interesat de mecanismele de acțiune a substanțelor bioactive, extrase din microalge, asupra proceselor metabolice din organism, de valențele lor terapeutice și perspectivele de valorificare a acestor substanțe în profilaxia și, eventual, terapia afecțiunilor hepatice, cardio-vasculare și patologia țesutului osos. O altă direcție de cercetare, urmată de autor, constă în elaborarea metodelor de diagnostic precoce și în monitoringul eficacității tratamentului diferitor maladii.

Un merit deosebit al prof. Valentin Gudumac este întemeierea și organizarea în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” a unui Laborator de Biochimie, în care sunt studiate fundamentale teme de cercetare și se elaborează serioase lucrări științifice, acestea având ca temă diverse procese patologice, inclusiv maladiile hepatice, țesuturilor mineralizate, mecanismul de acțiune al unor remedii autohtone etc.

Prof. Valentin Gudumac a reușit să scoată în prim-plan posibilitățile biochimiei ca știință, ca modalitate de desăvârșire a pregătirii medicale și de lărgire a orizontului științific pentru majoritatea specialiștilor Universității de Medicină, în special doctoranzii, ba chiar și a unor cercetători din alte instituții ale republicii.

Este specialistul principal netitular în medicina de laborator al Ministerului Sănătății din Republica Moldova, vicepreședinte al Comisiei Republicane de Atestare a Medicilor de Laborator, secretar al Comisiei de experți al Consiliului Național de Acreditare și Atestare din Republica Moldova, membru al Consiliilor Științifice Specializate de susținere a tezelor de doctorat, membru al Consiliului de redacție al revistelor „Curierul medical” și „Клиническая лабораторная диагностика” din Federația Rusă.

Activitatea de cercetare s-a concretizat în cele peste 350 de lucrări, publicate în reviste de specialitate din țară și din străinătate, inclusiv 7 monografii, 15 lucrări didactice; este participant la un șir de congrese internaționale. Este autorul a 40 de brevete de invenție și deține peste 150 de certificate de inovație, majoritatea dintre acestea fiind implementate în sistemul Ministerului Sănătății (laboratoare de diagnostic clinic ale instituțiilor medico-sanitare publice), în procesul didactico-științific al Universității de Stat

de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Ciclurile de lucrări prezentate de profesorul Valentin Gudumac la Saloanele mondiale de invenții și cercetări „Eureka” (Bruxelles, Belgia, 1993-2010), „Inpex” (Pittsburg, SUA, 1995-2008), Iași, Cluj-Napoca (1994-2010), Geneva, (1998-2010), Sevastopol, Ucraina (2006-2009) au fost menționate cu 35 de medalii de aur și 5 medalii de argint. Activitatea sa este înalt apreciată, atât în plan național, cât și internațional, prin conferirea titlului onorific de Om Emerit al Republicii Moldova (1996), inventator de elită clasa I, România (1996). Pentru merite incontestabile în creația tehnică este decorat cu medalia de aur „Henri Coandă” cl. I, Medalia de Aur a Organizației Internaționale a Proprietății Intelectuale - OMPI (2001), Ordinul „Innovation award” la gradul de cavaler (Bruxelles, Belgia, 2008). În 2005 este decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Perseverența, inteligența și dragostea de muncă – anume aceste calități îl caracterizează, în primul rând, pe dl profesor Valentin Gudumac. Victor Hugo afirma: „Spiritul omenesc are trei chei, care deschid totul: știința, cugetarea, imaginația. Valentin Gudumac „ține la brâu” toate aceste chei de la „lacătul cu secrete” al instruirii. Ca îndrumător al tinerelor talente, a creat o echipă trunică sudată și în continuă perfecționare. Școala discipolilor profesorului Valentin Gudumac include mai mult de 30 de tineri savanți.

Profesorul Valentin Gudumac se evidențiază prin remarcabile calități spirituale și umane generale: modestie, onestitate, corectitudine în relațiile cu colegii, moralitate absolută în ceea ce privește promovarea valorilor, generozitate profesională, disponibilitate, deschidere spre a transmite tot ceea ce știe, toate cunoștințele și toată experiența celor care vin, calități ce îi asigură stima sinceră a medicilor cursanți, a rezidenților, colegilor, discipolilor.

Un profesor de înaltă speță, un clinician desăvârșit, omul dedicat total științei și cercetării, dl Valentin Gudumac servește drept etalon de seriozitate în studiu, de profesionalism, de perseverență și tenacitate pentru generațiile de studenți medicaliști, discipoli ai dlui profesor. Exponent strălucit al profesiei de medic și profesor, manifestă competență și abilități manageriale, forță de muncă inepuizabilă, consecutivitate și multă dăruire de sine.

Profesorul Valentin Gudumac, ca specialist principal al MS în medicina de laborator, a contribuit mult la dezvoltarea serviciului de laborator în republică, îngrijindu-se și stăruind pentru realizarea unei asistențe paraclinice de laborator de calitate, pusă în permanență în slujba bolnavului, a omului suferind. Domnia sa, înțelegând medicina de laborator ca pe o disciplină complexă de orientare fiziologică, o abordează ca pe o știință, ale cărei caracteristici cunosc o dezvoltare vertiginosă în prezent. În acest context, dl profesor folosește investigațiile moderne de laborator cele mai complexe.

În ajunul aniversării din prezent, senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, colegii, discipolii și prietenii îl felicită cu deosebită considerație pe dl profesor universitar Valentin Gudumac, urându-i multă sănătate, mulți ani de viață, noi realizări și activitate fructuoasă întru prosperarea științei și a practicii medicale.

Ion ABABII,
rector al USMF „Nicolae Testemițanu”,
prof. univ., academician al AȘM

■ **Este bine cunoscut faptul că din adâncul secolelor sănătatea a fost privită ca o primă condiție a mult râvnitei fericiri. Toate celelalte bunuri își pierd valoarea, dacă acest dar al naturii lipsește. Sistemele pedagogice din toate etapele istoriei au vizat în egală măsură educația spirituală și cea fizică.**

De niște ani buni conținutul și semnificația vieții sportive la USMF „Nicolae Tes-

un scor minim. Proba mini-fotbal s-a disputat la cele mai înalte cote de intensitate. În ultimă instanță a câștigat formația din Cluj-Napoca cu scorul 7-6.

În după amiaza ultimei zile a vizitei, în cadrul unei atmosfere festive s-a făcut un scurt bilanț al întrecerilor sportive și în general a vizitei, echipele învingătoare fiind menționate.

După cum spuneam, vizita a avut un caracter complex atât sportiv, cât și didactic. Pedagogii din România au asistat la o lecție de educație fizică. S-a procedat la o analiză. Colegii români și cadrele didactice de la Chișinău au venit cu sugestii în vederea perfecționării procesului didactic, atragerii masive a tinerilor în practicarea modului sănătos de viață.

Oaspeții de la Cluj-Napoca au fost într-o excursie-tur de orizont al orașului Chișinău, iar seara au vizionat un spectacol la Teatrul Național "Mihai Eminescu".

Reflecții pe marginea desfășurării Memorialului:

Marcel ABRAȘ, președintele Ligii

Meridiane ale colaborării și prieteniei

temițanu" capătă noi dimensiuni și conținut odată cu efectuarea vizitelor reciproce, competițiilor și schimburilor de experiență metodică, științifică, sportivă, culturală și socială, inițiativă lansată acum 20 de ani de catedra Educație Fizică de la Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca. În acest sens a fost organizat Memorialul "Nicolae Testemițanu" - "Iuliu Hațieganu" cu participarea studenților și pedagogilor de profil sportiv.

Recent a avut loc cea de a 16-a ediție a acestei interesante manifestări. În cuvântul introductiv rostit cu prilejul inaugurării acțiunii conferențiarul Emil Ceban, prorector al USMF în probleme sociale, a menționat: "Ne bucurăm mult să-i avem astăzi în calitate de oaspeți dragi pe colegii și prietenii de la Universitatea clujană. Suntem profund recunoscători Universității de Medicină și Farmacie din Cluj-Napoca pentru susține-

Studenților și Rezidenților USMF „Nicolae Testemițanu”. Colaborarea între USMF și UMF constituie un pas important ce unește, îndeamnă studenții la fapte bune. Relațiile noastre cu studenții și pedagogii de la catedra Educație Fizică clujană din an în an devin

rea în plan didactic, asigurarea cu literatură română de specialitate, precum și elaborări și indicații metodice. Mulțumiri speciale adresăm conferențiarului Traian Bogu, șeful catedrei Educație Fizică, un om de rară deschidere sufletească. Emil Ceban a dat citire mesajului de salut al rectorului USMF Ion Ababii, prof. univ., academician AȘM.

Vasile Guragata, șeful catedrei Educație Fizică a Universității Chișinăuene, care a participat la toate întâlnirile anterioare, în cuvântul său de salut, a subliniat caracterul util și sărbătoros al acestor vizite, care sunt un bun remediu de creștere a măiestriei sportive și largire a orizontului de cunoștințe în domeniu.

După inaugurarea festivă s-a dat startul competițiilor. La volei masculin învingători au ieșit studenții din Chișinău, care au câștigat partida cu 3-0. De asemenea a reușit victorie și formația feminină de volei a USMF cu același categoric scor de 3-0. La baschet la fel au învins chișinăuienii, dar cu

tot mai trainice. E de notat că tinerii au o fericită ocazie de a-și face noi cunoștințe, noi prieteni, doar au aceleași idealuri.

Traian BOGU, șeful catedrei Educație Fizică, UMF Cluj. Încercăm să atingem mai multe obiective în cadrul acestei manifestări. În afară de spiritul sportiv, ce de fapt este dominant, urmărim și un scop științifico-didactic, care cu fiecare vizită capătă noi contururi. Ar fi bine dacă pe viitor se va lărgi diapazonul acestor întâlniri, incluzând mai multe aspecte culturale, vizitarea muzeelor, locurilor de interes istoric și arhitectural. Îmi este plăcut să amintesc că delegația de la Cluj a donat catedrei Educație Fizică din Chișinău un set mare de cărți și reviste științifice de profil medical și sportiv. Printre acestea e și publicația *Palestrica mileniului III - Civilizație și Sport*, revistă trimestrială de studii și cercetări interdisciplinare, ce găzduiește articole care abordează teme didactice și științifice, ce prezintă interes pentru studenții și cadrele didactice din ambele instituții.

Împătimit de profesie

Animatorul și organizatorul competițiilor la Universitate este cel care conduce cu pricepere colectivul catedrei Educație Fizică a USMF Vasile Guragata, omul a cărui profesie și vocație s-au contopit cu destinul. În ceea ce face acest iscusit manager și pedagog depune o părțică de suflet, întotdeauna conștientizând importanța și responsabilitatea scopului propus. E greu să evidențiezi vreo calitate umană a Domniei Sale, deoarece ca personalitate întruchipează în sine un mănunchi de trăsături umane, profesionale, care, finalmente, îi adaugă verticalitate, cumsecădenie, atitudine corectă, faptă și, nu în ultimul rând, comportament corect în orice situație din viața cotidiană.

S-a născut la 20 mai 1941 în comuna Vancicăuți, Nouasulița, regiunea Cernăuți. Școala medie din sat, Universitatea de Stat din Moldova, facultatea de Educație Fizică, diferite cursuri de reciclare i-au asigurat bagajul de cunoștințe, multe abilități pentru a porni cu dreptul pe calea profesională.

Energia, randamentul, dăruirea de sine, cumsecădenia, calități moștenite de la părinți, au constituit fundamentul unei activități îndelungate și rodnice. Datorită capacităților excelente de muncă, competenței, dăruirii de sine, s-a manifestat plenar în funcțiile exercitate onest: lector, lector superior, șef catedră, conducător al Clubului Sportiv Universitar, antrenor al echipelor de handbal feminin și masculin, șef-adjunct la Baza de odihnă a Universității de pe malul Mării Negre etc.

Ca șef de catedră și lector militează pentru optimizarea învățământului, implementează metode avansate în procesul didactic. A publicat 25 de lucrări metodic-științifice. Este deosebit de important de specificat că dumnealui propagă insistent modul sănătos de viață. Grație spiritului de inițiativă și de organizare, ce îl caracterizează, la USMF se desfășoară sistematic Spartachiada Studenților și Rezidenților, Spartachiada Căminelor Studențești, Spartachiada Colaboratorilor. Formațiile universitare evoluează reușit în competiții republicane și internaționale. De notat că echipa de handbal masculin, pe care o antre-

nează timp de peste 30 de ani, este premiantă în întrecerile republicane.

De reținut că mai mult de două decenii Vasile Guragata figurează printre organizatorii memorialului "Nicolae Testemițanu" - "Iuliu Hațieganu", eveniment sportiv și didactico-științific cu participarea studenților și profesorilor de la USMF Chișinău și UMF Cluj-Napoca.

E natural că un bun sportiv, precum a fost și este Vasile Guragata, exemplu pentru tânără generație, poate deveni și un talentat pedagog. El s-a dedicat totalmente sportului, înscriindu-și în palmares file notorii, dintre care menționăm: recordul USMF la sărituri în înălțime (1,92 cm), rolul de lider, vârf de atac în echipele pentru care a jucat, groază portarilor formațiilor adversare. Mulți ani a fost component al Selecționatelor de handbal a instituțiilor de învățământ superior din Moldova. În lotul Naționalei de veterani a participat la competiții în Austria, Spania, Ungaria, Germania, Polonia, Bulgaria.

În calitate de cadru didactic universitar predă de câteva decenii cursul practic de educație fizică.

Mai este de adăugat că acest mare slujitor cu devotament al sportului face parte din Senatul Universității, Comitetul Sindical al Colaboratorilor, Federația Moldovenească de Handbal, Consiliul Federației Sportului Universitar din republică.

La vârsta împlinirii cu plăcere îi exprimăm admirație și grațitudine, profundă recunoștință pentru activitatea îndelungată și rodnică, dorindu-i din inimă multă sănătate, aceeași dragoste față de profesie și noi realizări pe tărâm profesional, bucurii în familie.

Ion ABABII, rector USMF "Nicolae Testemițanu", prof. univ., academician AȘM

ANUL SPORTIV UNIVERSITAR LA FINAL

■ **Memorialul „Nicolae Testemițanu” - „Iuliu Hațieganu” a coincis cu un alt eveniment - totalizarea activității sportive desfășurate în sezonul 2010-2011. Au fost desemnați învingătorii și premianții genurilor de sport ce s-au disputat în ultimele luni ale anului curent din programul Spartachiadei 51 a Studenților și Rezidenților USMF „Nicolae Testemițanu”.**

În numele rectorului au fost felicități 22 de studenți pentru merite sportive deosebite, fiind menționați cu Diploma specială a rectorului. Alți 20 de tineri au primit premii bănești în sumă a câte 120 lei. 22 de tineri sportivi au fost distinși cu premii în bani a câte 100 lei de către Asociația Studenților și Rezidenților. 6 studenți au fost menționați cu diplome ale Clubului Sportiv universitar. De mulțumiri cu înscirerea în dosarul personal s-au învrednicit 8 tineri.

Referindu-ne la probele disputate în ultimele luni, vă informăm că la baschet mixt primul loc a fost ocupat de echipa cu următoarea componență: Andrei Petrov, Ivan Metlinschi, Mariana Obreja de la Facultatea de Medicină și Galina Andrușca, Facultatea de Farmacie.

Jocul de dame a fost câștigat la bărbați de Artiom Țurcan, Medicină. În confruntările feminine s-a impus Lilia Moisei, Sănătate Publică.

Învingători la șah au devenit Valeriu Cuciuru, Medicină, anul 6, și Sanda Vetrilă, Medicină, anul 1.

La proba badminton, primii au fost Alexandru Tureac și Rodica Bubucea, ambii de la Rezidențiat și Secundariat Clinic.

Cei mai buni la tenisul de masă sunt: Ivan Vacarciuc, Rezidențiat și Secundariat Clinic, și Marcela Negru, Farmacie.

La ridicarea greutății cei mai puternici au fost Ivan Statov (până la 70 kg), Sănătate Publică, și Cristian Lazări (peste 70 kg), Medicină, anul 4.

Trânta, una dintre cele mai spectaculoase competiții, a culminat cu premiul *Berbecul viu*, care a intrat în posesia fraților Sorin și Radu Verdeș, Medicină.

Cei mai merituosi sportivi au fost felicități cordial de Emil Ceban, prorector, Vasile Guragata, șef catedră Educație Fizică, Marcel Abraș, președintele Asociației Studenților și Rezidenților, care le-au dorit multă sănătate și evoluții reușite pe viitor.

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare
165
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL REDACȚIONAL:

Redactor Galina ȚURCAN
Fotograf Sergiu MIRONICA

Correspondenți:
Traian MUSTEAȚĂ
Diana PÂNZĂRI
Violeta STRATAN

Relații la tel.:
205 23 5, 237653
E-mail:
relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor care
nu întotdeauna coincid
cu cea a redacției.

Tipografia
Edituri UNIVERSUL
Tipar ofset, tir. 600 ex.
Comanda nr. 2024